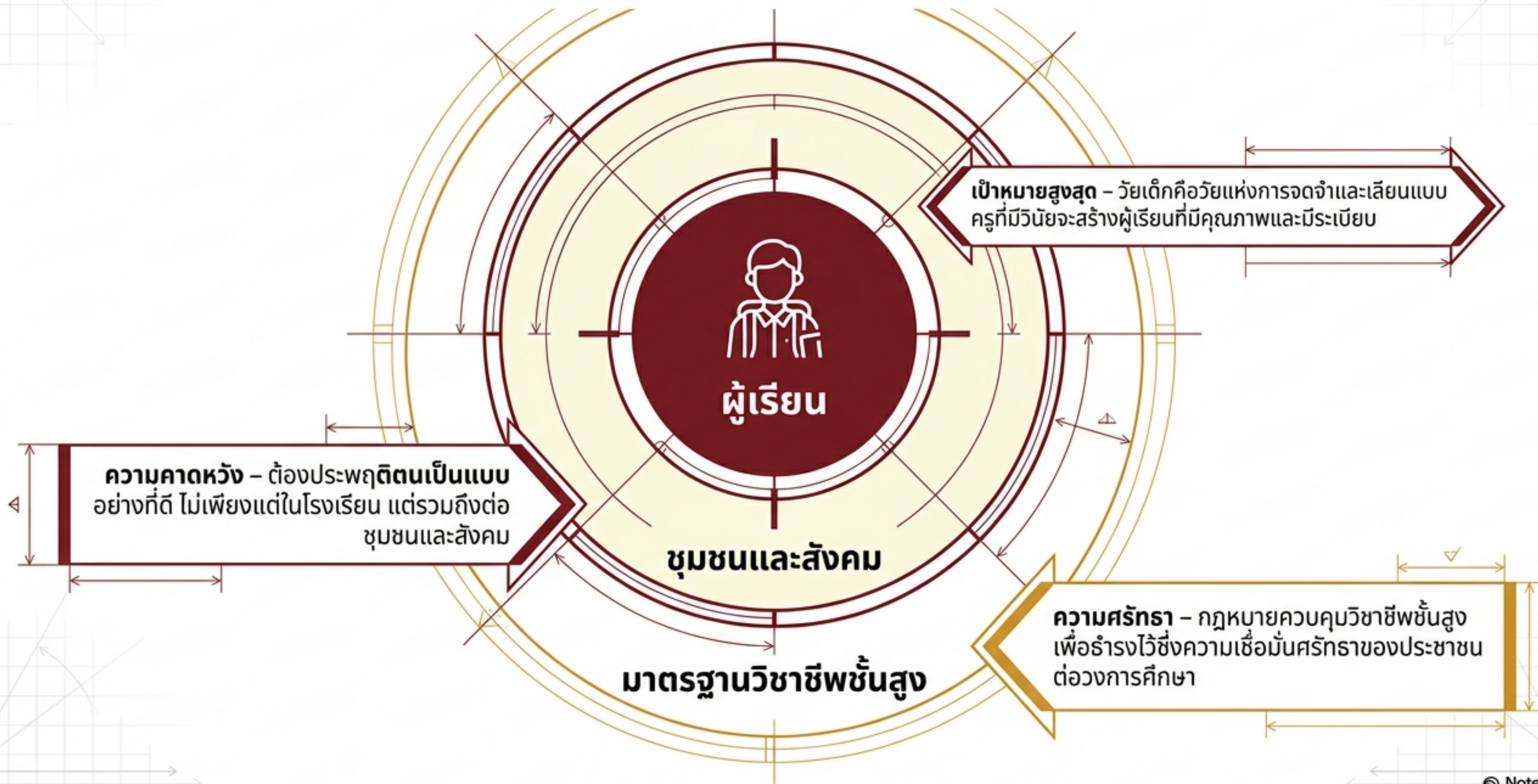
A teacher in a light blue uniform is seen from behind, writing on a chalkboard. The chalkboard has some faint yellow writing on it. The background is a light blue wall with a grid pattern.

มาตรฐานและวินัยข้าราชการครู: ความรู้เบื้องต้นและการสืบสวน ข้อเท็จจริง

พิมพ์เขียวเพื่อการรักษาจรรยาบรรณ
ความโปร่งใส และความก้าวหน้าในวิชาชีพ

อ้างอิงตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 (มาตรา 82 - 97)

ปรัชญาเบื้องหลัง: ทำไมวินัยครูจึงต้องเข้มงวดและเคร่งครัด?

สมการของ 'วินัยข้าราชการครู' (ตามมาตรา 82)

วินัย คือ กฎ กติกา ข้อบังคับ ระเบียบ และแบบธรรมเนียมที่กำหนดให้ "ปฏิบัติ" หรือ "งดเว้นการปฏิบัติ"

การควบคุมตนเอง (Self-Control)

ข้าราชการครูต้องรักษาวินัย ประพฤติดี ละเว้นพฤติกรรมมิชอบโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

การควบคุมโดยผู้บังคับบัญชา (Supervisory Control)

ต้องเสริมสร้าง ป้องกัน และดำเนินการทางวินัยเมื่อฝ่าฝืน

***ข้อควรระวัง:** หากผู้บังคับบัญชาละเลย ถือว่าทำผิดวินัยเสียเอง*

สเปกตรัมบทลงโทษ: โทษทางวินัยมีกี่สถาน?

ข้อพึงระวัง: ความผิดวินัย "ไม่ร้ายแรง" 13 ประการ

หน้าที่ราชการ

- ไม่สนับสนุนประชาธิปไตยด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบ
- ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาโดยชอบ
- ละทิ้งหน้าที่/ไม่ตรงต่อเวลา

ความประพฤติและแบบอย่าง

- ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- ไม่สุภาพเรียบร้อย
- ไม่รักษาความสามัคคี
- กลั่นแกล้งกล่าวหาผู้อื่น
- กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติก้าว

ความซื่อสัตย์และผลประโยชน์

- อาศัยตำแหน่งหาประโยชน์ให้ตนเอง/ผู้อื่น
- ยอมให้ผู้อื่นหาประโยชน์จากตำแหน่ง
- เป็นกรรมการผู้จัดการ/หุ้นส่วนบริษัท
- ไม่วางตนเป็นกลางทางการเมือง

เส้นตายวิชาชีพ: ความผิดวินัย 'อย่างร้ายแรง' 15 ประการ

การทุจริตอย่างร้ายแรง

ทุจริตต่อหน้าที่

คัดลอก/จ้างทำผลงานวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่ง

ซื้อสิทธิขายเสียง/ทุจริตการเลือกตั้ง

การละทิ้งหน้าที่

ขาดคำสั่งจนเสียหายร้ายแรง

ละทิ้งหน้าที่ติดต่อกันเกิน 15 วันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

พฤติกรรมเลวร้าย/อาชญากรรม

ล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียน
(ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลหรือไม่)

เสพ/สนับสนุนผู้เสพยาเสพติด

เล่นการพนันเป็นอาชีพ

ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

กลั่นแกล้งผู้เรียนจนเสียหายร้ายแรง

เจาะลึกความแตกต่าง: ร้ายแรง vs. ไม่ร้ายแรง

มิติการพิจารณา	วินัยไม่ร้ายแรง	วินัยอย่างร้ายแรง
เจตนาและผลกระทบ	บกพร่อง, ประมาท, เสียหายแต่ไม่มาก	ทุจริต, ตั้งใจฝ่าฝืน, เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
ประเภทบทลงโทษ	ภาคทัณฑ์, ตัดเงินเดือน, ลดเงินเดือน	ปลดออก, ไล่ออก
สิทธิรับบำเหน็จบำนาญ	ยังคงได้รับตามปกติ	ปลดออก = มีสิทธิได้รับ เสมือนลาออก / ไล่ออก = หมดสิทธิ
กระบวนการสอบสวน	คณะกรรมการสอบสวน วินัยไม่ร้ายแรง	คณะกรรมการสอบสวน วินัยร้ายแรง

จุดเริ่มต้นของกระบวนการ: เรื่องทางวินัยเกิดจากไหน? (ตามมาตรา 95)

กรณีมีการร้องเรียนกล่าวหา

ร้องเรียนเป็นหนังสือ:

ต้องระบุชื่อ/ลงลายมือชื่อผู้ร้อง
และระบุข้อเท็จจริง/พฤติการณ์ชัดเจน

ร้องเรียนด้วยวาจา:

ผู้บังคับบัญชาต้องจัดทำบันทึกเป็น
หนังสือและให้ผู้กล่าวหาลงลายมือชื่อ

กรณีเป็นที่สงสัย (ยังไม่ปรากฏผู้กล่าวหา)

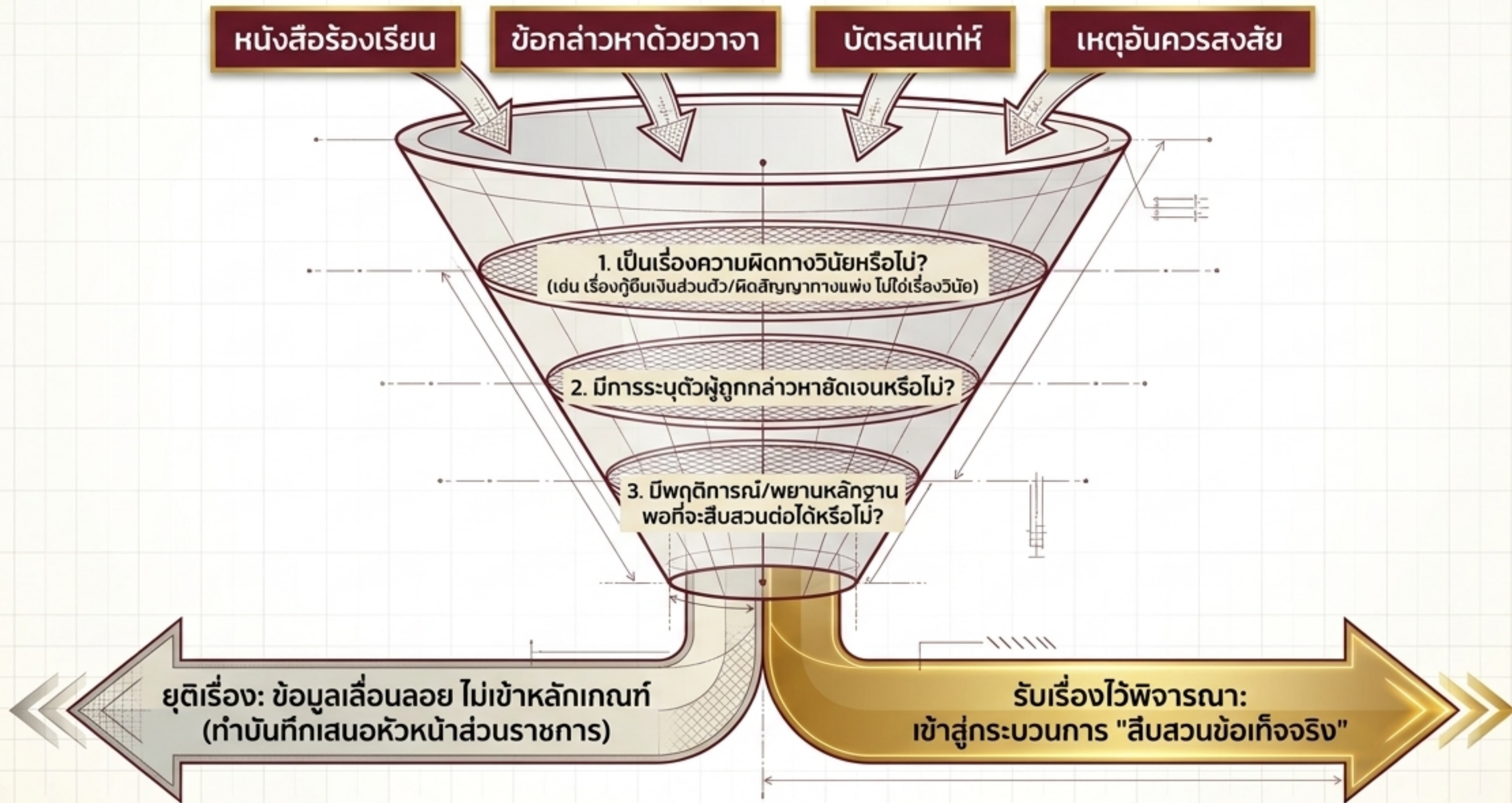
บัตรสนเท่ห์:

บัตรสนเท่ห์: ร้องเรียนไม่ระบุชื่อ
(พิจารณาเฉพาะรายชื่อที่ระบุพยานหลักฐาน
และพฤติการณ์ชัดเจนเท่านั้น)

ปรากฏต่อผู้บังคับบัญชา:

ตรวจพบเอง หรือได้รับรายงาน
ตามสายบังคับบัญชา

การพิจารณากลับกรองเบื้องต้น (Initial Assessment Phase)

กลยุทธ์การสืบสวนข้อเท็จจริง: ทางลับ vs. เปิดเผย

สืบสวนทางลับ (Secret Investigation)

คืออะไร:

สืบสวนโดยมิให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานรู้ตัว

ใช้เมื่อไหร่:

- 🏛️ ข้อกล่าวหายังเลื่อนลอย
- 🏛️ ป้องกันผู้ถูกกล่าวหาเสียชื่อเสียงกรณีถูกกลั่นแกล้ง (เช่น เรื่องชู้สาว)
- 🏛️ ป้องกันผู้ทำผิดไหวตัวหรือทำลายหลักฐาน

สืบสวนโดยเปิดเผย (Open Investigation)

คืออะไร:

การตั้งคณะกรรมการสืบสวนอย่างเป็นทางการ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบประเด็น

ใช้เมื่อไหร่:

- 🏛️ มีผู้ร้องเรียนชัดเจน
- 🏛️ มีพยานหลักฐานทางการเงิน/พัสดุชัดเจน
- 🏛️ ต้องการเรียกผู้เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำอย่างเป็นทางการ

เทคนิคและจรรยาบรรณของ "ผู้สืบสวน" (Best Practices)

แนวทางปฏิบัติ

- ✓ ศึกษาเรื่องและวางแผนล่วงหน้า วางตนเป็นกลาง มีใจเป็นธรรม
- ✓ จัดสภาพแวดล้อมให้เป็นกันเองเพื่อสร้างความไว้วางใจ
- ✓ ไม่ใช่ "คำถามนำ" (คำถามที่ต้องการคำตอบแค่ ใช่/ไม่ใช่)
- ✓ สังเกตและซักถามละเอียดหากพยานให้การขัดแย้งกัน
- ✓ อ่านทบทวนคำให้การให้พยานฟังก่อนลงลายมือชื่อกำกับ

กฎเหล็กพยานเด็ก (อายุไม่เกิน 18 ปี)

ต้องสอบสวนในสถานที่ที่
เหมาะสมสำหรับเด็ก

ต้องมีข้าราชการครูที่ไว้วางใจ/
เป็นกลางเข้าร่วม หากเด็กรังเกียจ
ต้องเปลี่ยนตัวทันที

(รวมถึงกรณีพยานหูหนวก/เป็นใบ้
ต้องจัดหาล่ามที่เป็นกลาง)

พิมพ์เขียวขั้นตอนการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

ร้องเรียนกล่าวหา / มีกรณีเป็นที่สงสัย (ที่รับไว้พิจารณาได้)

สืบสวนข้อเท็จจริง (ทางลับ / เปิดเผย) -> รายงานผลการสืบสวน

พิจารณาผล

กรณีไม่มีมูล

ยุติเรื่อง
(โดยไม่ต้องมีคำสั่ง)

มีมูลวินัย "ไม่ร้ายแรง"

แต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง

มีมูลวินัย "ร้ายแรง"

แต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง

สาระสำคัญที่ขาดไม่ได้: การคุ้มครองสิทธิผู้ถูกกล่าวหา

การดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง มีสาระสำคัญทางกฎหมาย 2 ประการ หากขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง คำสั่งลงโทษจะถือเป็น "คำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย"ทันที

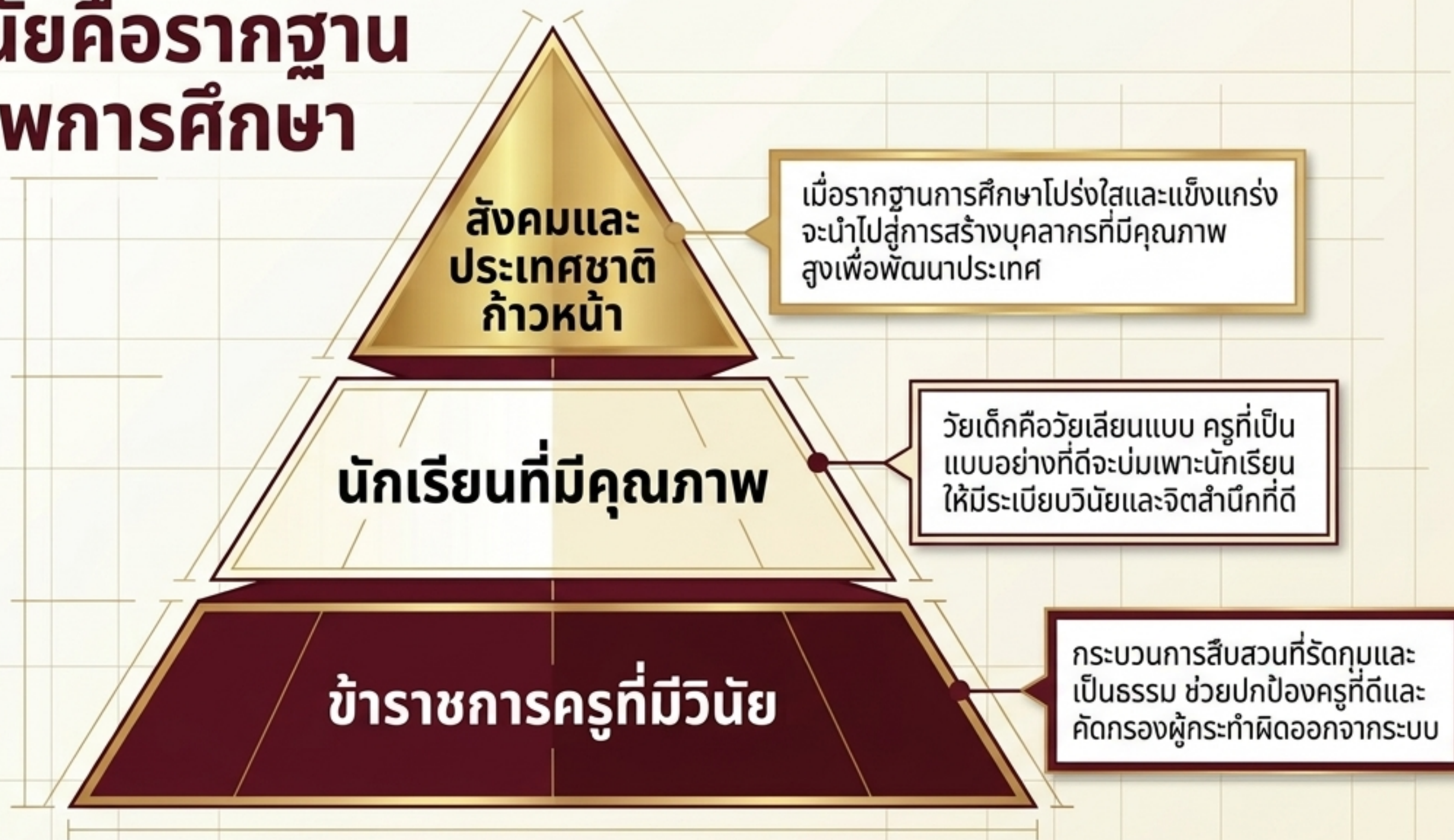
1. ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน

ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบอย่างชัดเจน

2. ต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง

เปิดโอกาสให้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

บทสรุป: วินัยคือรากฐาน ของคุณภาพการศึกษา

"การรักษาวินัย ไม่ใช่เพียงการทำตามกฎ แต่คือการรักษาความศรัทธาของสังคมที่มีต่อวิชาชีพครู"

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม / ปรึกษาข้อกฎหมาย

กลุ่มกฎหมายและคดี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

31/26 ถนนคลองคะเชนทร์ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร 66000

โทรศัพท์: 056-990347

อีเมล: sesaopcc@sesaopc.go.th